

tă face lege și-lu aru supune la respundere. — Legea electorală cere vîrsta de 25 ani la alegători și 30 la aleși. Adunarea ar pute reduce lucrul la jumătate sau l'aru sui la îndouit. — Constituțiunea vechiă, mărginesc termenul sesiunii la 3 luni. — Adunarea ar pute se-lu lungescă la șese se-u se-lu reducă la două. — După convențiune, Adunarea n'are inițiativă, ea și-ar pute-o crea prin uă lege (1). Este adevăr că, tôte aceste legi, bune, rele, nu voru avé nici uă putere fără sancțiunea Domnitoriului. — Inse dacă Domnitoriul refuză? — Eacă că trebuie uă putere constituante mai presus de toți, care se impue voia ei tuturilor și se îngrijescă pentru viitorii.

Mă resumă daru și dîc: Nu suntu nici-de-cum în contra unei Constituțiuni liberale și naționale. Nu suntu în contra oportunității ei, și vedu această oportunitate cu alătū mă multu crescendū, cu cătū se apropie mă tare primévra cu fortunele ei. — Daru suntu în contra procedurii și a organului prin care cereți se ni se dea această lege a legilor. Nu dîc, nu contestețu Adunării electivă lumina de care duspune, meritul ce are la recunoștința noastră pentru căte-va fapte mari ce a votat, cāndu i-a datū ocaziune guvernul. Plebeianii din originea mea nu vedu anse în această Adunare ceea ce a-și dori se vedu eu: reprezentațiunea tuturor clasilor și intereselor societății românești. Nu vedu în ea de cātū unu din elementele ce se ceru de la uă putere, pentru ce se facă lucruri mari și sănătoșe: elementul conservator. — Ancora. — Elementul progresist, vaporul care smuncesce locomobila și-o duce la destinațiunea lui, lipsesce cu totul sau este ca uă picătură în mare. Fie-cine trage la tēpa lui. — Pōte cā suntu greșitū, daru credū că fericirea țerei acesteia nu o vā face de cātū uă Adunare populară, largă. Suntu și omeni de cei ce credū că, și cu sistema electorale de astăzi, individul ca și Statul ar pute ajunge la fericirea, numai buna credință se fie; numai avere și capitalu se aibă. „Instituțiunile noastre suntu liberale. Ele deschidū ușa ori-cui, numai se aibă ciocanul acelu de aur care se-i deschidă tōte intrările. Dovadă: veți în Cameră fi de plebei ședendū alătura fiilor de Domni? Eu unu, de acesta nu fugū. Cāndu mi se vorbesce inse de epitropiă, de alianța bogatului aristocrat, în privirea sāracului democrat, a-și mulțami de onōre, și m'a-și servi de cuvintele ce spuse Beranger cāndu refuză invitațiunile ce i venia din tōte părțile, de la mari seniori ca și de la vechii nobili: „Domnule Duce, credeți cā acesta nu o fac din unu ridiculū humor democratic. Simțu onōrea ce-mi faceți, anse eu am unu Dicționarū cu totul deosebitū de acelu ce se întrebunțedă în salōnele vōstre. Pānă ce voiū foileta pe alu vostru, nu voiū fi acolo de cātū unu nātărău se-u unu multū.“

Eacă, Domnul meu, efectul ce'mi face, mie, unu plebeiu democratū în uă Cameră ca acē de astăzi, și acestu efectū e atātū mă tristū cu cātū ilu vedū încadratū în tabloulū unei Camere ce respinge legea pentru garantarea libertății individuale, respectul domiciliului și constrângerea corporale. . . . Asta spune democraților cā potū se-și iea pasportū pentru voiagiū. Și totū asta a făcutū pe mulți omeni de bine, și chiarū pe țera neindrituită la alegeri, a se trage la uă parte și a privi cu grije mare la lupta surdă, ce se dă între cele două puteri principale ale Statului. Toți așteptă cu anxietate la ce capetū are se eșă lucrul, și e-ră-și

toți aū convingerea cā mātuirea nu stă de cātū în uă lege electorală largă și în uă constituțiune liberală. Se se con-vōce daru de îndată, daru îndată! uă constituente largă, represintandū credinciosū tōte interesele și nuanțele poporului românū, pentru a elabora constituțiunea și legea electorale a viitor relorū legislaturii. Se se întărescă eternū legăturile Unirii. Se se descentralizeze raționalmente: Dreptul de alegere va reda fie-cărui Românū consciința demnității lui de om liberū. — Unirea va face din unu cadavru, unu corpū activū și utile alū familiei europene. — Descentralizarea va da putință cemunei, Municipiorū, a se desvolta și inflori, a deveni membrii folositori ai Statului românū.

Hoc signo vinces.

Maī înainte de a termina, i-mi iōū libertate d'a vē lāmuri asupra ideei ce aveți, cā eu n'asī avē curagiulū a susține pe faciū cegetările mele. Ancā n'amū ajunsū, domnul meu, în timpii acei fericiti cāndu adevărul, sântul adevărū, se fie priimitū de omeni ori-unde ilu găsescū, fără a întreba de unde vine, cine-lū spune? Anse se caută, căutați omeni mari. Unū bietū omū, în vîrstă aprōpe de 30 ani, fără nici unu trecutū, fără nici unu prestigiu, fără nici unu viitorū; unū omū care de șeptespre-dece ani muncesce Statulū, și va spre a se acita de aceia ce-i dă pentru susținerea sermanei sale familie, și care de șeptē ani jertfesece nopțile sale, vederile sale, orele sale de repozitū, literaturēi naționali spre a se acita de o datoriă morale: datoriă de a contribui, cātū pōte, la respāndirea moralului, a dreptului și a bunului, ce meritū, pōte, se invōce? Merite de acestea nu se prē caută în materiala noastră societate, și acelu ce ar veni înaintea publicului cu densale și ar voi se-i vorbescă în temelul lorū, ar face fiasco. Masima mea este: Fā binele și-lu orncā în baltă, cāci și acolo elu, de va fi adevăratū bine, va rodi.

Daru, ca se vē convingeți cā amū curagiulū faptelorū și alū vorbelorū mele, bine voiți a declara cā puneți mai pre susū persōna de principiile care și plededū singure cauzele lorū, și cā este locū a se cunōse numele autorulū acestorū scrisori, și eu voi eși din pātorele turecōșe ale poporului, unde amū reintratū după ce amū eșitū unū momentū spre a revindeca onōrea de a vorbi în țiarulū d-vōstre, și mă voi da pe faciū.

Priimiți, Domnule Directore, etc.

Unū Celășenū.

Adunarea Electivă

ROMANIEL.

Ședința de la 20 Ianuaru 1864.

(Puterea armată și Garda națională.)

D. Președinte. La ordinea zilei este urmarea discusiunii asupra amendamentului pentru înființarea gardei naționale; și cuvântul ilu are d. Argiropolu.

D. Gr. Argiropolu. D-lorū, s'a combătutū subt-amendamentul ce am avut onōre a presenta ieri de către unii din domni deputați, dîcendū cā în Franția acea instituțiune nu ar fi adusū rezultatul doritū pe care era menită a-lu produce, și cā în Englitera, de și nu e uă gardă națională, totuși instituțiunile liberale suntu pădite cu cea mai mare scrupulositate.

Voiū respunde acelorū domni, cā nu garda națională a adusū cāderea libertăților națiunii franceze, ci tendințele guvernului după atunci, de a micșora acele libertăți, tendințele de guvern personală.

Cātū pentru Anglia, dacă nu are uă gardă națională, domnul D. Ghica a esplicatū fōrte bine în ședința trecută cā Anglia nu are trebuință de a-

cea gardă; și apoi în Anglia atātū guvernul cātū și națiunea este una, acolo e uă cestiune de temperamētū de a pădī intacte instituțiunile și legile țerei.

Voiū mă răspunde d-lui Boerescu, care a dîsū cā prin acelu amendamentū am voiitū să aducū uă instituțiune streină în țera noastră. Ei bine, domnilorū, țera noastră, care acum de căți-va ani a intratū în sistemulū constituționalū, are prea multă trebuință de instituțiuni streine, măi cu sēmă de acelea care aperă regimulū nostru constituțional.

Croqu d-lorū, cā nu e trebuință a me întinde măi multū în apārarea acestui amendamentū, măi eu sēmă cā pānă acum n'amū avutū onōrea să cunoscu și opiniunea ministerulū în această privință și ași dori prea multū să o cuncscū.

D. Nicolae Rucăreanu. D-lorū, tōtā lumea în secolulū nostru tinde la egalitate; eu, d-lorū, vinū astăzi a face unū actū de ore-care inegalitate, adică, să me punū în luptă cu adevărul oratorū ai Adunării noastre.

Permiteți-mi, domnilorū, această îndrăsnelă, și ve voiū spune pentru ce. S'a dîsū aci, d-lorū, și s'a repetatū cu multă persistință trei lucruri: întâi cā instituțiunea de gardă națională nu e cunoscută Românilorū. Alū doilea cā însăși vorba gardă națională nu e romānescă, și alū treilea cā această instituțiune ar putea deveni unū instrumentū de discordiă. Iată, d-lorū, trei puncturi asupra cărora amū să dîcū cāte va vorbe. Românii, d-lor, cunoscu această instituțiune de gardă națională și acesta se dovedesce prin istoria noastră. Garda națională a existatū la Romāni de la începutū, de la descălecatōre, anse subtū uă altă numire. Atunci s'a chematū, — voiū se dîcū măi cu sēmă oficiariū gardei naționale, de prin urbe, — s'a chematū: pitărei, clucerei, pāhārniceii, cāminărei etc. acestia erau oficiariū de urbe ai gardei naționale.

D-lorū, de și aci nu facemū uă lecțiune de istoriă, cu tōte acestea amū avutū bărbați cari s'a ocupatū îndestulū, și acei bărbați vinū în ajutorulū meū. Așa vā voiū cita pe Urum, traducătorulū unū documentū mare scrisū în limba latină de Arbore Cumpodux; tōte acestea s'a petrecutū dincolo, peste Milcov. Acelu documentū vine în ajutorulū meū și n'amū trebuință de multă esplicare.

S'a dîsū cā nu e vorbă romānescă espresiunea „gardă națională“. Mă mirū fōrte multū de această afirmare și nu ași fi așteptatū-o de la unū Românū, și de la unū Românū luminatū, literatū. D-lorū, este evidentū și nimeni nu va proba contrariulū, cā garda națională vine de la guardare, vorbă latină, și Romāni, de și aū dreptulū de a lua totū de la latini, de la Romāni, precumū a luatū chiarū numirea ființei se-le de omū și Romāni; dar afară de acestea, Romāni aū pădītū în limba lorū și de la unū Românū luminatū, literatū. D-lorū, este evidentū și nimeni nu va proba cā vine de la uă altă dîcere a unei alte limbe de cātū de la guardare, adică uă incitōre, uă pașă a unui locū.

Cātū pentru alū treilea punctū, d-lorū, cā această gardă națională ar putea deveni unū instrumentū de discordie, avemū exemple, și cu exemplele, cu istoria, cu faptele în mână, credū cā nu va mai fi nevoe de nici uă discuțiune. La 1848 Romāni și-aū rechematū instituțiunile lorū vechi de garda națională, a fostū acea gardă națională bine se-u rău organizată, și organizată numai într'unū momentū; ei bine, d-lorū, se vedemū ce a făcutū acea gardă. Sā luāmū faptele.

În trei luni de zile nu s'aū vedutū nici uă desordine, ci din contra, uă fōrte mare ordine, astū-felū cumū nu a venitū nici unū omū ca se dea uă palmă altuia. Măi suntu și alte fap-

Unū neguțătorū de aci alū cărui nume l'amū uitatū, dar care trăesce încă, în graba sa voidū a închide prāvālia, nu a închisū-o, ci aū uitatū-o deschisă și a plecatū; imprejurările l'au forțatū de a nu mai putea da pe la prāvālie pānă a două și de dimineță; a două și de dimineță, viindū se deschidă prāvālia găsescū ușa crăpată și-a fostū aprōpe se-i cașă apopleciā de fricā cā i s'a spartū prāvālia; dar intrandū înăuntru și verificandū tōte, nu a gāsītū nimica lipsă. Eată, d-lorū, încă unū faptū de siguranță din partea gardei naționale. Unū altū exemplu apoi: cāndu a izbucnitū revoluțiunea în țera, ore-cine merge la uă damă; uă damă alū cāria bārbatū se afla la Iași, uă damă cu uă pozițiune înaltă și i a spusū ca e revoluțiune în Bucuresci; acea damă avea în mână uă cusătură, uă batistă sau ceva asemenea, și de fricā, cāndu a auđitū de revoluțiune, i-a picatū acea batistă la care cosea josū lângă forte-piano și dama ordonā se-i se pue cāi îndată la trāsūră și plecā îndată la Iași. Nu voescū se-i spuū numnele, dar e ceva pozitivū și istoria ne va spune tōte acestea. După trei luni de zile dama se întōrnā înapoi, intrā în casā și găsescū acca cusătură acolo lângă forte-piano unde-i picase din mână. Vedeți daru ce efectū a avutū garda națională în cele trei luni, — și acea gardă, o măi repetū, a fostū organizată numai într'unū momentū.

Așa daru, domnilorū, se înțelege din acesta și multe altele ca acestea cā garda națională nu pōte avea efecte rele, nu pōte deveni unū instrumentū de discordiă, măi cu sēmă fiindū bine organizată. — S'a măi întâmplatū, d-lor, încă ceva: Bugetulū Statulū de atunci nu a fostū încercatū cu sumele care se plătia altă dată cum se plătescū și astăzi pentru poliția secretă, și tōte acele sume aū remasū în folosulū Statulū.

Amū voiitū se dau această probă, se arețū acestū efectū, nu ca se anticipedū asupra votulū meū, cāci pentru votulū meū, d-lorū, așteptū să me lumineđū, așteptū se iāū cunoscințele cele măi bune și atunci voiū vota în deplină consciință și în deplina mea independință. Amū voiitū numai se arețū cā ceea ce s'a dîsū nu e tocmai adevăratū.

Daru, d-lorū, măi e ceva de dîsū, s'a spusū cā termenulū de gardă națională nu e vorbă romānescă, și cā noi voimū astăzi ca se ne apropiāmū cātū se va putea măi multū de instituțiunile noastre strebune. Eu ve mărturisescū, d-lorū, înaintea țerei, cā suntu fōrte recunoscătoriū acelu onor. deputatū care a enunțatū această opiniune, și suntu și eu de acordū, și dāū parola mea cā voiū căuta cātū voiū avea onōre a fi în această Adunare a introduce totū ce este instituțiune romānescă antică, și totū asemenea și cu limba. Aproposito de limbă, vqiū dîce, domnilorū, cā nu este cuvintulū de gardă de care arū fi trebuitū se ne legāmū, cāci suntu multe altele care s'aū introdusū în limba noastră și care nu aū nici cumū uă origine romānă sau latină.

D. Președinte. Observū d-lui Rucăreanu se vorbescă numai în privința gardei naționale, nu în cestiuni de limbă.

D. Rucăreanu. Tocmai această faciū și eu, amū voiitū se dîcū cā avemū multe alte dîceri, care le putemū scōte ca streine, cumū de exemplu biuroū, anchetă și altele, care nu aū nici de cumū loculū în limba romānescă.

D. Boerescu. D-lorū, vinū astăzi să replicū atātū la ceea ce mi s'a respunsū asupra dîselorū mele de alătūierii, cātū și la cele ce s'aū măi dîsū asupra gardei naționale. D-lor, constatēdū măi ānteiū cā cestiunea, din capulū locului, nu s'a pusū bine de către oratorii aceia cari vorbescū în favōrea gardei naționale, ca cumū eu

sau alții arū fi esclūsū și gardia și miliția; d-lorū, producū argumente asupra gardei naționale care se aplică absolutū la miliție; și astūfelū în realitate d-lorū caută a combate obstacole imaginare. Cestiunea a fostū, d-lor cā preferū milițiile pe lingă garda națională, cā cea d'ānteiū instituțiune mi se pare măi potrivită cu țera noastră, de cātū cea de a două. Dar este altū ceva și măi multū: cestiunea s'a pusū pe unū terāmū și măi curiosū; s'a dîsū cā aceia cari suntu în contra gardei naționale, arū fi în contra garanției Constituțiunii, în contra libertăților naționale; s'a dîsū, în țiare, cā astādū e vorba de a se pune votulū între slavă și libertate, între tiraniā și democrațiā; tactică vechiă și usatā, de a se pنے în luptă partidele acestei Adunării de a se striga cā e pentru tiraniā se-u măi sciū și eu ce, aceia cari nu cugeta ca cei-l-alți. Uă cameră, dlor constituțională cātū se fie presupusă de bună credință, și cātā să aibă deplină libertate de opiniū, de a vota pentru sau contra unei idei.

Trebuie să se respecte opiniunile în tōtā libertatea lorū. Cāndū din contra, a propos de fie-care cestiune, unii din noi caută a ne pune pe unū asemenea terāmū, acesta dovedesce copilăria d-lorū în educațiunea țiaristică și parlamentariă. Nu e vorba, d-lorū, nici de slavă nici de libertate; ci e vorba de uă discuțiune liberă, prin care se ne lumināmū, e vorba de unū sistemū de armare, principiulū a fostū acesta: ori primiți garda națională pentru tōtā țera, s'aū primiți miliția, pentru tōtā țera, — dați una din doue; darū ambele sisteme nu se potū uni la unū locū.

Întru daru în materiā: ori cātū s'a cātātū a se prepara parterulū, parterulū este măi bine luminatū de cātū se crede; nu e vorba de tiranie și libertate, o măi repetū; e vorba de arma-tōre și de sistemulū ce trebue să adoptāmū.

Ce amū dîsū în ședința trecută? Ni se presintă unū sistemū de organizare militariă prin care să se ridice puterea țerei, conformū cu tradițiunile vechi, conformū cu organizațiunile statelorū care aū ajunsū la celū măi înaltū gradū de inflorire. Ni se ofere sistemulū de miliții, și unii propunū se se introducă, pentru orașe, numai unū altū sistemū. Eu atunci întrebū pentru ce d-v. să escludeți orașele din sistemulū generalū, pe cāndū orașele ca și satele, ca și comunele, aū sistema de miliții? Această întrebare fōrte simplă a provocatū în ședința trecută mirarea d-lui Dim. Ghica.

Amū daru a respunde la cuvintele sarcastice ale d-lui Ghica, precumū și la cuvintele elocinte și patriotice ale d-lui Panu. D. Dim. Ghica a dîsū cā se miră cumū eu amū devenitū așa de retrogradū, cumū potū fi contra gardei naționale? Ei bine, d-lorū, așa este; minunil a venitū veaculū dinapoi și este în adevărū de mirare cum noi ne amū făcutū retrogradū și d-nu Ghica democratū. Daru în ce stă retrogradismulū? Ce a înțelesū d. Dim. Ghica cu această espresiune? Ore a înțelesū cā eu voiū să conservū ceea ce este bunū din instituțiunile vechi ale țerei? cā acesta va se dîcā a fi retrograd? în acestū sensū o priimescū, suntu retrogradū; conservū totū cea ce aveam bunū în antichitate, pentru cā socotesce cā este logicū a conserva ceea ce este bun din vechime și totū de uă dată a înainta după spiritulū și luminele secolului. Ne a venit și noā āstora tinerii timpul se fimū conservatori, și se potolimū pe cei bețrāni, pe d. D. Ghica; a fostū timpulū înainte cāndū d-lorū ne potolēū pe noi și dîceau cā „noi āștia bețrāni, nu sumentū așa esaltați, și potolimū pe cei tineri.“ Ađi s'a întâmplatū din contra, și d-lorū suntu măi esaltați.

(1). Veți pentru theorie Hello: Du régime constitutionnel, II, pag. 16.

D. D. Ghica, care me potolea pe mine când era vorba de a se cumpăra arme, astăzi este esaltat, și vrea să aibă și garda națională, care, de nu i-am fi dat noi arme, ar fi fost nearmată, sau cu renumitele arme ale d-lui C. Filipescu. Dacă dar, prin expresiunea de retrograd, s'a înțeles că voi a conserva ce am aflat bun de la străbunii noștri, primesc acea expresiune cu plăcere.

Pe de altă parte, d. Dim. Ghica, când am spus, că chiar vorba de garda națională este străină, mi-a răspuns că ore alte neologisme nu am introdus la noi? a spus: d. Boerescu este bacalaureat, licențiat, doctor în drept, cuvinte pe care abia le putem pronunța. Se poate, d-lor; multe vorbe nu putem pronunța; pot fi și vorbe românești pe care se nu le putem pronunța. Eu nu sunt absolut contra neologismelor; primesc neologismele când n'avem alți termeni; le primesc mai cu seamă când un termen nou aduce și o idee nouă. Negreșit că s'a introdus la noi o sumă de idei noi, și aceste idei au trebuit să aducă și un nume nou. Așa, vorba de licențiat sau doctor în drept este nouă, pentru că știința este la noi nouă; pentru că, mai înainte, nascerea, care nu știința, era recunoscută și da drepturi. Dar când posedăm nu numai ideea, dar și vorba, de ce se alergăm la alte termene? Ce s'ar dice, de exemplu, când cuvântul de Domn, foarte românesc, foarte vechi s'ar pretinde să ni se înlocuiască cu Chan sau Gospodar cum s'au și încercat unii să-l facă? am dice că n'avem trebuință de asemenea nume noi, căci noi avem vorba Domn și fiu de Domn, erau vorba de Gospodar, de prinț nu ne trebuiesc. Așa dar, când vine, o idee nouă, primesc un termen nou; dar când avem și lucrul și numele, de ce se se alergăm la alt nume? Etă de ce n'am primit cuvântul străin de garda națională. Ideea există, și numele de miliții există; milițiile au fost o instituție care ne-a protegiat țera în timpuri dificile, care ne-a ridicat țera la glorie și mărire, care au ținut capul acelora care o atacă. De ce dar se nu conservăm o instituție cu un trecut așa de glorioasă, care ne prezintă avantajele așa de reale? Etă ce am spus, și ceea ce socotesc că e logic și natural a se menține.

Acum este întrebarea: ore milițiile nu răspund la scopul de care ne preocupăm, adică întărirea dintru și din afară? acesta trebuie să discutăm. Eu am spus, voi să admitți milițiile atât pentru orașe cât și pentru sate. Această instituție pe care am avut-o în vechime, pe care o are Prusia, pe care o are Elveția, și care este cea mai potrivită pentru statele mici, această instituție ne prezintă avantajele cele mai eficace, garanțiile cele mai mari pentru noi. Pentru ca se dau și mai multă autoritate șefilor mele, și profitând de intervalul dintre ședința de alături și cea de aici, ve pot astăzi cita nise omeni foarte competenți, căci sunt în favoarea sistemului milițiilor. Cestiunea, cum am spus, este aceasta: Este mai bun sistemul milițiilor sau al gardei naționale? Pentru aceasta am o autoritate incontestabilă, am pe Napoleon III și pe Napoleon I; acestea sunt autorități negreșit mai competente de cât d. D. Ghica. Am și o autoritate relativă între noi, pe d. Adrian chiar; voi să combat pe d. Adrian din 1864 cu d. Adrian din 1858. Voi să avertă că d. Adrian, într-un memoriu ce a prezentat Comisarilor Europeni de la noi, a demonstrat că instituția milițiilor este cea mai bună; că numai pe dinsa trebuie să adoptăm, și d-lui n'a cugetat de loc atunci, că putem

face și miliții și garda națională, așa precum nu există nicăieri.

Etă ce spune; ve traduc în puține cuvinte în românește, căci memoriul este scris în limba franceză:

„Sistemul militar prussian se poate bine aplica la noi, cel puțin în bazele sale fundamentale. . . el prezintă multă afinitate cu vechia organizare militară a țerei, organizare care a ținut pînă la începutul secolului al XVIII-le . . . când armia era compusă din trei elemente: armia permanentă, milițiile și glotele.

„Acesta e sistemul, adăogă d-nu Adrian mai departe, ce-lu propunem, el va fi primit cu recunoștință de către țera, ca o instituție salutară, care altă dată a fost baza principală a organizației sale sociale.“

Etă, d-lor, că d. Adrian din anul 1858 cu drept cuvânt vine și propune organizarea țerei, basată numai pe miliții; și me mir prin urmare cum d-lui alaltă-eri a putut sprijini amendamentul pe care nu l'a propus în proiectul ce d-lui a lucrat?

Acum, d-lor, ceva și mai mult; aceea ce a spus d. Adrian despre avantajele ce are garda națională, că adică își alege oficerii, tot d-lui ne răspunde în această carte, unde spune că oficerii milițiilor se se ia din cei ce au fost în armata permanentă, care se consideră ca școala milițiilor, și etă ce dice:

„Toți oficerii comandanți de la căpitan în sus, se vor lua dintre oficerii armatei, sau dintre aceia cari au avut în armată un grad oarecare. Cei-l-alfi oficerii se vor lua dintre sub-oficerii miliției, cari vor fi servit în armată, sau cari vor fi avut cel puțin șese luni de instrucție, etc.“

Astă propunere a d-lui Adrian din 1858 este foarte logică; căci cum voiți d-vostă ca milițiile să prezinte un avantaj real în cea-a ce privește scopul lor, dacă nu vor fi comandate de oficerii competenți? Prin urmare, cea mai mare garanție pentru miliții e să ia oficerii care au instrucția trebuincioasă, oficerii care a servit în armată.

D-lor, această cestiune a preocupat pe capetele cele mai mari ale secolului acestuia, adică pe Napoleone I și pe Napoleone III; amândoi, s'au preocupat de diferența între garda națională și milițiile, și amândoi au dat preferința milițiilor dupe cum opiniunile lor le aflăm în operele lui Napoleone III. Știți câte d-vostă în ce circumstanțe s'au creat garda națională în Franța, care există mai înainte sub nume de gardă burgheză, înse carc era cu totul alta de cea-a ce o vedem azi, adică o remășiță de feudalitate; garda națională s'a creat în timpul revoluției franceze de către Adunare, care a voit să se creede un corp care s'o apere în contra altor corpuri, mai cu seamă în contra corpului de suisses. Prin urmare, acesta e creat în ferbera unei revoluții și nu numai pentru Paris, ci și pentru toate orașele, toate comunele. Prin urmare garda națională a înlocuit în Franța aceea ce în alte State, în Prusia, mai ales există sub nume de miliție: Vin înse omeni, mult mai competenți de cât noi, fac comparație între aceste instituții, între instituția gardei naționale și a milițiilor pe care le avem noi azi în discuție. Și iată ce dice Napoleon III în tomul 1, pagina 427: Sistemul prussian resolvează problema și sub raportul moral, și sub cel material; căci nu numai sub raportul militar această organizație este avantajoasă, dar încă ea merită a fi admirată sub raportul filosofic, pentru că derimă ori-ce barieră între cetățean și soldat, și ridică simțimentul fie-cărui om făcându-l să înțeleagă că apărarea pa-

triei este cea d'ântii și șă datorii. Acolo se află în adevăr marea diferență care există între landever și între garda națională organizată precum este astăzi. În Prusia totu poporul este armat pentru apărarea țerei; în Franța, burgesia numai este armată pentru apărarea intereselor private.“

Si apoi, mai departe adăogă:

„Avem o mare și frumoasă armă, care ar face încă minuni, dacă ar fi din nou chemată la lucrări glorioase; însă restul națiunii nu e organizat militar; garda națională ar da prea mici servicii în casu de invasiune; organizarea sa n'are nimic de comunu cu aceea a armatei, din contra ea este opozitul armatei; în locu se răspândesc în popor spiritul militar, ea îl apasă și-lu desnatu-rează ect.“

Așă dar, domnilor, iată speru o autoritate destul de însemnată care vine și face comparație între sistemul milițiilor și alu gardei naționale și dice că sistemul milițiilor este mult mai de preferat, pentru că acest sistem poate răspunde în tota națiunea spiritul militar, și prin urmare se potă apăra în realitate, demnitătea și drepturile țerei. De acea am spus alaltăieri, fără să cunosc acest însemnat fapt și opiniunile imperatorului actual, deca Franța la 1814 ar fi fost organizată militar dupe sistemul milițiilor, potă atunci invasiunea ar fi avut mai multe obstacole de invins. Domnul D. Ghica la această imi răspunde: Nu este cauza garda națională; ea a făcut totu ce a putut; este cauza că Franța era ostentă și a primit pe străini. Noi care am luat lumină în Franța știm că acesta nu e adevărat. Au putut fi clase în Franța, ca și în alte țeri, care se și caute refugiul în străin, dar nu națiunea franceză a primit pe străini, și dacă ea ar fi fost mai bine organizată militar, ar fi pus și mai multe obstacole străinilor.

Acesta se dovedesc prin astu fapt că Napoleone I au voit și elu se introducă în Franța sistemul milițiilor. Etă ce dice Napoleon III de Napoleon I:

„Imperatul Napoleone, în capul căria se află toate cugetările cele mari, a făcut să se citească în consiliul de stați până la două-deci de redacții a unui proiect de organizare a celor trei clase a gardei naționale (adică a milițiilor). Inse evenimentele opriră executarea cugetărilor sale; și imperatul, preocupat de altele, lasă în neexecutare acestu plan, pe care prevedea sa ilu calcula că va putea pune Franța în poziție de a ține capu oricărui nenorociri, etc.“

Prin urmare, domnilor, vedeți că dacă preocupăunile cele mari ale lui Napoleone I nu l'ar fi oprit, elu ar fi executat planul său în privința milițiilor, și ar fi dat țerei sistemul militar, cum se află în Prusia, sistem care este recunoscut ca cel mai bun, ca cel mai eficace.

Intrebă acum, D-lor, cu ce ni s'a combătut avantajele acestui sistem? Penă acum n'am văditu nimic, n'am auzit nici un singur argument prin care să ni se dovedescă că orașele n'au trebuință de miliții.

Eu am spus: dacă d-vostă depărtați sistemul milițiilor din orașe, atunci toate sarcinile cadu numai pe sate, atunci creați privilegii pentru orașe, creați rivalități între orașe și câmpii. Acesta nu este conformu cu spiritul generalu militar, pe care trebuie se-lu introducem în țera intrégă fără excepție. Acesta nu e nici logic, nici ecitabil. Și cu cemi s'au combătut argumentele mele, basate pe fapte, pe istoria și pe exemple din alte țeri? Cu nimic; absolutu cu nimic.

Acum, domnilor, dacă este vorba se vedem deca milițiile corespund la scopul ce ne propunem, vedem că prin ele se da țerei puterea și se aduce în finanțe mare economie. În ceea ce privește puterea, avem pentru noi trecutul care vedesce ce a făcut milițiile. Este recunoscut că un Stat mic ca al nostru, lucrul de căpitanie de care trebuie a se preocupa, este apărarea drepturilor sale. Nu me preocup de miliții în sensul că ele vor face concuiste, resbele mari. Nu, me preocup numai de două puncturi: 1. me preocup că prin ele se va rădica demnitătea națională și voru putea ține capu atacurilor din afară; și alu 2. me preocup că prin sistemul milițiilor voru reeși a aduce o mare economie în finanțe. Și unu și altu din aceste două puncturi au trebuință de dezvoltare. Oare în privința puterii, putem privi garda națională ca o instituție care să îndeplinescă aceea putere și să uă rădica la adevărata dezvoltare și demnită?

Spre a răspunde la acesta, n'avem de cât să vedem ce este garda națională în alte țeri și ce idee au de demnia omenii cel mai special. Milițiile, din contra, sunt recunoscute ca instituție militară cea mai bună; și apoi noi am avut-o mai înainte de a se ivi în alte țeri. Istoricii noștri cei mai competenți au dovedit că milițiile existau la noi dela Mircea cel bătrân, adică de la anul 1382. Elu atunci împărțit țera în ocile de căpitanii, centurii, etc. și fă-care din divisiuni corespundea cu o divisiune militară. Pităreii, roșiorii, verșiorii de cari a vorbitu d. Rucăreanu, erau corpurile de miliții, earu nu de garda națională. Mircea, cu geniul său cel mare, a făcutu din totu românul unu ostaș; căci dacă n'ar fi fost astu-fel, cum ar fi putut Mircea să aibă oștire care se urca pînă la 150,000 omeni, cându țera era mult mai puțin populată de cât astăzi? Cum am văditu pe Stefanu cel mare avend o armată regulată de 35-45 mil de omeni? Cum am văditu pe Radu VIII la 1544 trimițendu lui Zapolia în Transilvania unu ajutor de 80,000 omeni? și cum Mihai-Bravul aru fi putut merge în Moldova cu o armată de 50,000 cându uă altă parte a oștirii sale uă lăsase în Transilvania? Cum acei domni vechi ai noștri au putut realiza atatea fapte gloriose dacă nu prin sistemul milițiilor. Acestu sistem a început a slăbi dupe Mihai-Vitezul, însă totu exista, și dovedă este puterea ce vedem că aveam și alți domni. Așă vedem pe Șerban Cantacuzino, dispundu, la 1679, de o putere armată ce se componea din 44,000 omeni și 38 tururi. De la Fanarioși inse încede, adică de la 1716, sistemul milițiilor s'au mai desființat. Devisiunile militare ale țerei au perit. Și vedem pe Mavrocordat conservendu din toate milițiile vechi ale țerei numai 1620 miliții, cari erau ca o gardă civică a județelor. Germele acestor miliții s'au conservat chiar în Regulamentu, precum ne spune însuși d. Adrian în memoriul său, sub forma dorobanților și grănicerilor.

Astăzi inse, a venit timpul se restabilim această mare instituție națională, a venit timpul se ne întorcem la acea organizație care totu d'una a corespuns la indoitul scopu de a apara instituțiile și libertățile noastre în intru, și demnitătea noastră națională în afară; căci, și unele și altele se conservu prin forță. De ce dar nu ne împlinim această nobilă misiune, ci căutăm a scote orașele din dreptul și datoria comună, introducend pentru densesle o instituție străină, care nu e basată nici pe tradițiunile noastre, nici pe o valoare intrinsecă?

Se trecem acum la punctul de vedere economic. Preocuparea mea este că prin miliții avem perspectiva de a pute reduce o dată armata permanentă, care absorbe fonduri însemnate și sustrage o sumă de brațe de la industrie și agricultură. Fondurile ce absorbe cu ținerea unei numeroase armate permanente aru putea fi întrebuințate cu mai mult folos în căi de comunicație, în canalisări, în îmbunătățiri de totu felul. Am aflat unu calcul din uă țera străină, am aflat că Franța, care în termeni de mijlocu are o armată permanentă de 125,000 omeni, o costă pe fie ce anu 125,000 franci; calculandu-se 12 ani de pace, dupe cari s'ar uă întâmpla unu rebel, acea armată a costat 1,800,000 franci. Iată daru o ruină a finanțelor, și prin urmare o considerație mai multă, care me face să primesc milițiile: 1 pentru că în miliții vădu o economie și 2 ele sunt unu ce reale, și cându vădu o realitate, merg dupe densa, iar nu după umbre. Dică-se de ori cine că acesta nu e libertate, facă-se iscălituri cu satele prin piețe, ca cum ar fi vorba că noi am respinge armarea orașelor; eu voi dice acelora ce subscriu că n'au știut ce au făcutu, de vreme ce vorba nu este de a nu se arma orașele, ci a se arma cu miliții, precum sunt și satele, precum erau în timpurile noastre eroice.

Nu me mai preocupă acum dacă vorba garda națională e străină sau nu; aci nu e vorba de filologie, e vorba că sistemul milițiilor e unu sistem militar mai bun, mai economic, mai național de cât sistemul gardei naționale prin orașe.

Ni s'a obiectat inse, cu ore-cari aparință de putere, că milițiile pot ține peptu atacurilor din afară, daru trebuie se avem o putere care se apere drepturile și libertățile din intru, și acea putere e garda națională, care apără drepturile și libertățile poporului, cându sunt lezate. Ei bine! se vedem cum prin garda națională am ajunge se apărăm drepturile și libertățile lezate? Cari ar fi mijlocele? D. Dimitrie Ghica dice: „baionete inteligente.“ D. Panu: „garda națională în sine.“ Se venim inse la fapte. Cum ați ajunge scopul, adică a apara unu drept lezatu, într-unu mod legal, așă cum trebuie se se presupuiă într-uă cameră legiuitoare? Prin baionete, inteligente, diceți. Bine; daru ce înțelegeți prin baionete inteligente? Negreșit uă mână de omeni, cari discută, cari au o opinie, care apără uă idee?

Daru fie care individ din altu casu își are ideile sale, convicțiunile sale. Fie care suntem egali înaintea legii; fă căruia cată se ni se respecteze convicțiunile. Iată daru baionetele inteligente în discuție; iată uă discuție din care ese luptă; căci discuțiunea baionetelor inteligente nu se potă termina de cât prin luptă.

Acesta inse, domnilor, me îngrijesce, me îngrijesce foarte mult. Se presupunem că în această cameră chiar e uă cestiune în discuție, în care diferim de opinii, se presupunem că camera face unu votu prin care, dupe unu s'ar ataca o libertate. Ce s'ar întâmpla atunci? Înțelege ore onor. d. Ghica că ar merge se facă apelu în faciă gardei naționale, pentru ca se îndrepte dreptul lezatu? daru pot, domnilor, că atunci voi avea și eu onora se fiu, dacă nu generalu cum ar putea fi d-lui, cel puțin se fiu dice unu simplu sergentu, unu soldatu, și se dice d-lui Ghica: „stai domnule, Camera în contra căria voiesci se ridici garda națională, a făcutu bine în cutare cutare cestiune. Daru mai sunt și alți de opinione mea. Aidem daru cu toții, aidem

se mergem la camera, aidem se mergem la Mitropolia, se vedem cine e culpabil: Dar ore domnilor, dreptul lesat se indreptăză prin forța brută? sau cum s'a dîsu, prin forța materială a baionetelor inteligente? dară această, domnilor, va se dîcă resbelu civilu (aplaude)! Acăsta va se dîcă că noi voim se introducem în țera noastră elemente de resbelu civilu! Se ne ferescă Dumnezeu de a inaugura noi, în celu mai pucinu gradū măcaru, acestu elementu destructor (aplaude)!

Domnilor, s'a dîsu de onor. d. Panu negreșitu cu unu sentimentu de celu mai puru patriotismu, s'a dîsu, că se pôte întâmpla, a propos de constituțiunile violatē de unu suveranu, s'a dîsu că în asemenea împrejurări, garda naționale e arbitralu și judele supremu, care decide între dreptu și absolutismu.

Ei, domnilor, dară atunci nu ar mai existe o cameră, n'ar mai fi unu corp legiuitoriu, aceste nobile instituțiuni nu ar mai avea rațiunea de a fi; atunci ar exista numai garda națională, numai puterea brută, ea singură ar decide despre tôte; și astufel, domnilor, credeți d-vostră că se voru indrepta relele? Dar ce este ore acestu drumu pe care voiți se ne aruncați? pe ce țărāmū voiți se ne puneți? Ce a dîsu Napoleone alu III a propos de garda națională? A dîsu că prin garda națională în Franția numai burgesia este armată, spre a apera interesese private. D-vostră dîceți mai multu, d-vostră dîceți că garda națională este creată și spre apărarea intereselor de partite! Dară nicăeri pînă acumu nu s'a datu garda națională caracterulu acesta. Garda națională s'a constituitu spre apărarea intereselor private ale societății; nicăeri nu s'a dîsu ca ea să fi dispensată, arbitralu dreptulu și alu ne-dreptulu său că ea este chîmătată să se pronunțe, cu baioneta în mână, pentru unulu său celu altu partidū. Oare societatea noastră se află în crisa aceea de a avea nevoie de garda națională ca se și apere interesese private? Oare se află aceste interesese în pericolu? Oare nu avem autoritățile legale, camera prin care s'ar indrepta unu reu comisū?

lată, domnilor, de ce, după ce am auditu teoriile d-vostre, me temu și mai multu a se priimi această instituțiune. Dară d-vostră pentru ce nu priimiți milițiile și pentru orașe? Nu ve oferu ele ore garanțiile cele mai reale pentru mântinerea ordinei, și mărirea puterei naționale? Dară trecutul nostru, și esemplulu altor țeri, ale Franciei, ale Elveției, sunt aci, spre a ve dovedi contrariulu.

Ei, domnilor, sunt pentru miliții, atātu în orașe, cātu și în sate, și le sprijinu dintr'unu punctu de vedere și mai superioru; eu consideru milițiile, nu ca unu arbitru generalu între partide, nu ca unu elementu care se pôte deveni uă pepinieră de lupete civile între noi; milițiile le consideru ca uă putere provenită dintr'unu principiu de egalitate, ca uă consecuință a principiuului suveranității populorulu.

Este cunoscutu, d-lorū, că în genere, la tôte poporele acele unde drepturile erau restrinse, unde guvernulu absolutu s'au alu celoru puțin a predominatū s'au predominat, armele nu s'au datu în mână mulțimei, ci s'au încredințat în mână unu numeru mai micu. Prin acăsta mai cu semă Guvernele absolute se disting de guvernele democratice. Cându dar noi propunem milițiile pentru tōți, este pentru că tōți sunt egal înaintea legii, este pentru că aceleași drepturi și datorii cată să aibă și satele și orașele. este că acestu sistem este uă consecuință a guvernulu democratice ce avem noi.

S'a dîsu de onor. D. Panu, că în Anglia, nu e garda națională, pentru că în Anglia nu o armă permanentă, pentru că în Anglia numai legea este care predomină. Mai anteu, domnilor, să-mi dea voia D. Panu, să'i spunu că în Anglia există armă permanentă, și există de la anul 1663; și dacă voiți să ve areți și contingentulu pe anul 1863, vi-lu areți că este de 124,795 soldați, și 6680 ofițari. Inșă, domnilor, d-vostră sciți că în Anglia, de și este regimū constituționalu, dar forma guvernulu este aristocratică, acolo predomină elementulu oligarchicu, și prin urmare nu e de mirare dacā am vedea în Anglia organizarea militară că diferu

de ale altor țere, fiindu că acăsta se leagă cu forma guvernulu se.

Este dar pozitivu că Anglia are uă armată permanentă; însă mai sciți că acolo angajamentele sunt numai voluntarie și posturile de ofițari sunt mai ales ocupate de uă clasă privilegiată, și ce este mai multu încă, sunt grade de ofițari superiori care își vindu sarcina lorū. Dacă poftiți, amū aici și tarifa preciorilor. Așa, ca să ve dau numai unu exemplu, că dacă vomu lua pe gardi pe jos, aflăm că posturile ofițarilor se vindu astū-felū:

Postul de loc.-colonelū se vindu 225,000 franci.
De Majorū, 209,000 franci.
De Căpitanū 120,000 franci.
De Locotenentū 51,000 franci. etc.

Acăsta este ore sistemulu egalității și a libertății ce voiți a introduce la noi? negreșitu că nu.

Așa dar lipsa gardei naționale în Anglia nu se esplică precum a făcutu D. Panu. Dacă în Anglia libertățile sunt garantate, cauza este că ele sunt garantate prin constituțiune, prin legile organice, iar nu fiindu că sunt incredințate baionetelor inteligente. Nu avem dar nevoie de garda națională, spre a ne asigura libertățile nostre, căci acolo unde aceste libertăți există, ele sunt garantate prin legi. Să ne organizăm dară țera prin legi, să'i dăm tôte instituțiunile de care are trebuință, să organizăm municipalitățile, comunele; și atunci vomu avea adevărata garanție a libertăților nostre, atunci vomu avea adevărata garanție ce trebuie să caute uă Cameră legislativă, căci uă astū-felū de Cameră nu trebuie să caute de cātu garanții legale.

lată din ce punctu de vedere amū apărātu milițiile, și n'amū priimitu garda națională pentru orașe, amū dîsu, sunt pentru miliții, fiindu-că ele provinu din principiuulu celu mai liberalu, din principiuulu egalității; și apoi fiindu că ne oferu uă garanție de ordine, fiindu că ele nu voru putea nicu uă dată deveni uă machină de desordine; sunt pentru miliții, fiindu-că căutându în istorie, am vedutu că prin miliții țera noastră a ținutu peptu inomiciloru ce o copleșau; sunt pentru miliții fiindu că prin instituțiunea lorū vomu a-

duce uă economiă țerei, prin ele, armata permanentă, s'ar putea reduce cu timpul, și vomu da mai multe brațe agriculturii.

La tôte aceste argumente practice, mi se respunde cu vorbe frumoșe, cu vorbe pompoșe pentru garda națională. Dar tôte acele vorbe frumoșe se aplică la miliții, și nu ați arătat de ce pentru orașe nu voiți miliții.

D. Panu vorbindu pentru garda națională, aū dîsu: „voiescū uă instituțiune care se apere și libertatea și ordinea, care să combată și licența și tirania.“

Dar d-lorū, instituțiunea aceea pe care o caută d. Panu, este tocmai milițiile; iar dacă înțelegeți în garda națională altu ceva de cātu ce a dîsu D. Panu, atunci, cum am dîsu, introduceți în țera unu elementu perniciosu, și eu din contra, voiescū prin miliții să introducū în țera elementulu forței, elementu pôte ridica țera la demnitatea sa din trecut. Nu înțelegū, o repetū, de ce să escluseți milițiile din orașe; dacă garda națională e bună pentru tōți, introduceți-o în tōtă țera, și eu voi fi cu d-vostră, și vomu discuta, vomu vedea ce e de făcutu. Iar dacă garda națională e rea pentru sate, de ce o introduceți numai în orașe? De ce intr'unu cuvintu, nu priimiți pentru tōtă țera s'au garda națională, sau milițiile? De ce voiți a uni amândouă împreună, așa precum nu se pôte, așa precum ne dați noue cuvinte de a hănu intențiunile?

Voiu acumū să dîcu câte-va cuvinte în privința procedurii cumū s'a introdusū amendamentul în cesiune. Dupe mine, acăstă procedură este ne-regulată. Pe cându comisiunea s'a ocupatū atātu timpu cu proiectulu de fa-ciă, l'a discutatū, l'a amendatū cum a voiți, și l'a adusū, în Cameră, ne-pomenimū de odată cu unu amendamentu prin care se cere garda națională; dar acăstă instituțiune este de o natură specială; ea are trebuință de unu proiectu de lege specialu. Darū unde e acelu proiectu? Chiaru de ar fi, elu trebuie tipăritu, trebuie studiatu. Elu nu se pôte prezenta de odată în Cameră sub forma de amendamentu. Asemenea procedura este prea vițioasă, și ante-

cedentulu e reu. Cu tôte acăstea, pro-cupându-mă numai de principiu în sine, eu ve dîcu: priimiți, ori milițiile ori garda națională, pentru tōtă țera; nu înțelegū cumū putemū să priimimū și pe una și pe alta; atunci amū lăsa se se cređă că voimū să creamū pentru orașe nice privilegii; sau din contra, amū putea lăsa se se presupună că, adică a complica milițiile cu garda națională, este că voimū să facemū aplicarea lorū imposibilă, este că voimū să cadă amândouă.

Așa dar, d-lorū, resumindu-me în privința cesiunii acăstia, dîcu mai anteu că discuțiunea nu este între libertate și despotismu, nu este între tirania și constituționalismu; este vorba de o discuțiune forte naturală, ce se pôte ivi în totū d'aua cu ocasiunea unei legi atātu de in portante ca acăsta; cesiunea aci este de a discuta și a vota în libertate de consciință, erū pozițiunea dificilă ce aū cređutū unu se ne facă, invocându vorbele pompoșe de libertate și sclaviă, este o armă pre-tocită ca se mai pôte avea în țera vre-o valōre. Se cugetăm dar, d-lorū, seriosu la ce facemū, se nu votămū o lege care, conținndu o anomală, se nu se pôte aplica, căci cu lucrări anormale nu vomu putea aduce nici odată unu bine țerei. Voiți dar milițiile, votați milițiile și numai milițiile, pentru tōtă țera; sau de nu voiți milițiile, atunci votați garda națională, și numai garda națională erăși pentru tōtă țera, erū nu milițiile pentru unu și garda națională pentru alții; căci astū-felū făcendū, am crea unu ce e anormalu; am da se se înțelegū că în realitate nu voiți nici una, nici alta. Cându darū noi votămū numai pentru miliții, în sate și orașe, este că voimū, în realitate a vota pentru țăriă în intru și afară a țerei, este că voimū a vota pentru o instituțiune care cores-punde cu datinile și obiceiurile țerei nostre. Decă d-stră voiți a face o lege practică, nu veniți a ne [propune ceva imposibilu; căci atunci este mai bine a ve declara [netedū și francū în contra milițiorū. (aplaude).

Va urma.

DECLARATIUNE CONCLUSIVA

Sub-iscălitul, la neadevăratele publicate în acestu diaru la 14 l. c. de către d. A. Vastel, numitū Vasteli asupra perșoni mele, confirmându espusele mele la 5 c. declarēu că numitulu Vastel este și remăne unu om neonestu și unu maliciosu calomniatoru, atātu timpu pînă cându nu va proba prin judecatu cu o vrednică convingē calomniile sale și alte afirmațiuni luate din imaginațiune. I aducū aminte acăstui nerușinatū mîncinosū scrierea mea de demisionare din 15 Iunie a. t. predată la d-lui de către Hejn. Bayer care'i este bine cunoscutu

Cino arū da credință la unu omū, care are rușine de naționalitatea sa, care sub unu nume fals esersedă aci meseria sa; nu dă elu ore cea mai fāmurită probă, că caracterulu seū corespunde într-o forte mare perfecționare cu talentele așa de neprecute societății omenesii? Unu omū alu cărui fase principale ale vieții se desvoltarū din fudulu celei mai profunde coromptitate morală, alu cărui industriă grădinară este în contra tuturor principioru acăstei arte, care în întinsa sa plantație de legume a rămasū șapte ani fără succesu, care a ruinatū prin ignoranța sa tôte plantele streine cumpărate cu sume mare, care a espiațu pucinele și superficialele sale sciințe numai de grădinaru care aū condiționatū la dînsulu, unu asemenea tristu subiectu nu se rușineđă în brutală și orgolietu sa imaginațiune de a face ca să cređă lumea că s'a fie elu autoritatea competentă de Bucuresci care în grațioasă sa bună-voință crede că arū putea imprima grădinariloru de o recunoscută practică și aprobată sciință sigiliulu nevrednicii și alu nebuniei?

Oare se fie o rușine d'a se procura sub-sistența sa prin circumstanțe condiționale? Dacă eu a-șiu insura o perșonă, și dacā a-șiu fi moralemente coruptu de destul d'a îndemna-o la adulteriu pe lîngă cei alți, și cu unu preotū spre a priimi miserabilu 300 galbeni, atunci basulu pentru propria mea existență arū fi creatu; dacā a-șiu fi încă destulū fără caracteru d'a pre-curtu cu prostă înșelăciune averea altor, d'a contracta prin fraude datorie peste datorie, atunci circumstanțele mele s'arū putea rivalisa cu acele ale d-lui Vastel. Ce împorță, dacā la mormântulu socorulu meu ca și totū d'aua a-șiu striga pocăitū „Infame“ tu ai pusū timbrulu infamiei la fia ta

Precedenta morală nu este de locu o aluziune la d-nul Vastel nici se nu fie com-promisū cu acăste.

HERMAN HINZE

Grădineru artisticu alu grădinei Botanice de Halle reg. în Prusia, conformū legitimațiune judiciariă de anulū 1841.

De arendat Moșia mea Tîrșoru, Județul Prahova, de la Sf. George viitorū 1864. Doritorū se potū adresa la Sub-scrișa în tôte dîlele de la 10 ore dimineața pînă la 2 ore după amiață, unde vorū afla condițiunile.

Heleona Bărcănescu, lîngă bancheru Halfon No. 3 15 2z.

ELEGANTUL MAGASIN

Băcănie la MUNTENEGRINU,

STRADA CURTEA VECE.

CHIRIAC PANA GHIROVICI.

Amū priimitu PARMASAN prōspātu 6. sf. ocaoa. STRACHINO de Milan Lem-burger. EMENTHALER SFAITER și felurite alte mezelicuri prōspete, un bogat asorimentu DE VINURU UNGUREȘTI BORDO și ȘAMPANIE de mai multe Cuvlății de la 5 sfanți butilia pînă la 10 sfanți, LUMINARI STEARIN de tôte culorile de 4. 5. 6. la funtu cu prețu de lei 3: 32, SAIUN de rufe ocaoa lei 3: IORE DE KEFAL prōspete și NEGRE RUSEȘTI de prima calitate MASLINE dulci și verđi precumū și tôte cele lante articole de băcănie Koloniă și cosmeticile de calitate forte bună și cu prețuri moderate mai virtuosu în felu dăbărulū să mai află la numitulu Magasinu și KARȚI de jocu de preferanță și marias.

No. 62 3 2d

MAGASINUL

L. D. STAICOVICI

Hanu Serban-Vodă No. 19-20.

Aū socitū PARMASAN cu 13 1/2 lei ocaoa, Strachino, și Gorgonzola de Milano, PESMEȚI ENGLEZEȘTI, CEAIU RUSCESCU, UNDELEMNU FRANȚOZESCU în tinichele, LUMINARI DE SPERMANȚETU cu 3 lei și 35 par. funtu, FELURITE MEZFLICURI streine și locale, tôte cu precieri forte moderate,

No. 53 3 2z

PHOSPHATU DE FERU.

de LERAS farmaceutu, doctoru de sciință No. 7, rue de la Feuillade, la Paris. Acce remediū nou feruginosū împreună com-maduesc rāpede și fără constipațiune colōrele palide, durerile de stomacū, digestiunile grele și răcirrea sāngelui, perderile de putere și de poftă de mîncare, menstruațiunile anevoioșe și flōrele albe Implesce localu untului de ficatū de pește, conservă de minune sānătatea și susține perșonele delicate sau slabe de pieptu.

Depositū la BUCUREȘCI, la farmacia lui A. STEEGE la CRAIOVA la D. POHHL. No. 739. 1s

De vindare IKRE de Kefalu calitate prima, MASLINE dulci MISITRA, VIN de drāgășani de TREI ANI, naturelu nedresu, la magasia d-lui TEODOR DIMITRIU Tabaciu No. 7, vis-a-vi de hanu lui Simeon, Tabacu Ceamū și Micișunele prima.

No. 10 10 2z

Transports speciaux

ENTRE

PARIS, BUCHAREST.

pour la saison d'hiver 1864.

valable du 1 Janvier du domicile à Paris jusqu'à la douane à Bucharest

fros. 70	et 100 ko.	delai de	40 45 jours
„ 88	„ 100 „	„	30 35 „
„ 115	„ 100 „	„	— 28 „

PAR LA POSTE.

pour colis jusqu'à 40 kg. Ct. seulement f. 23. 50. Taxe minimum pour colis jusqu'a 10 ko. et moins plus de 10 ko. de 5 — 5 ko. pour raison de fr. 94. — par 40 ko. Assurance in sus

No. 19. 8 2z.

Paris, 78, Rue du Marais St. Martin. Trupel et Comp.

Dinti Artificiali

friz cārlige niș legătari,

JOHN MALLAN.

DANTISTU DE LONDRA

În casa Rech, Podu Mogoșoie

No. 64 12

Spre știinta Publică.

Cēsorniculu pusū la lotărie de Luigi, fostulu camardineru alu M. Sale, s'a cāștigatū de D. Ilie Zecovici. Se va adresa la D. Eduard Kirhner, la cofetăria Fialcoschi et com. No. 60 3 2z.

Bibliografie.

Broșura NEMURIREA SUFLETULUI sau pusū sub-titlurū Listele de Abonamente sintū depuse în capitală la Administrațiunele diarilorū „Romniulu“, „Convențiunea“ pe la dd. librari; erū în districte pe la d-nii Corespondinți ai acestorū diare,

No. 38 25 2d

Un locū de vindare,

la antreulu grădini publice (cișmegiu) din gorganu, alături cu D. Beneși arhitectu, a-vindū fața chiarū în antreulu grădini; se vindē în totalu sau parțialu cu stînjenulu.

No. 52 6 2d

de vindare O grădină cu pomi roditori, duți etc. în mărime de 30 stîjnini facia, ce se află alături cu casa No. 1, mah. Schitu Măgurēnu, cu precii moderatū, se și închiriađă; doritorū se vorū adresa la sub-semnata, strada Știrbei-Vodă No. 21 Lucsița Valter.

No. 51. 3 2z

de vindare Două perechi case vis-a-vi de biserică Schitu Măgurēnu, culōrea Verde, sub No. 1 și 37, cu precii forte moderatū, iarū cele de sub No. 37 se și închiriađă; Amatori se vorū adresa la sub-semnata pe strada Știrbei-Vodă No. 21 Lucsița Valter.

No. 50 3 2z

de arendat Moșia BĂTCOVENI din districtul Vlașca se arendeză de la viitorul sf. George pe termenū de cincū ani, cu două sute nouă pōgōne arătură de tōmnă; asemenea și Moșia RAGU din districtulu Dimbovița cu invoe-lile priimite, să se adreseze, ulița Manu No. 5.

No. 35. 5 2z